

Valtuustoaloite, kriisinhallintaveteraanikortti oikeuttaa alennukseen kulttuuri- ja liikuntapalveluissa Pudasjärvellä

VALT 10.11.2022 § 75

Valtuuston kokouksessa jätettiin seuraavanlainen valtuustoaloite:

"VALTUUSTOALOITE kriisinhallintaveteraanikortti oikeuttaa alennukseen kulttuuri- ja liikuntapalveluissa Pudasjärvellä

Ensimmäiset suomalaiset rauhanturvaajat lähtivät Yhdistyneiden kansakuntien UNEF-operaatioon Suezille 10.12.1956. Tämän jälkeen lähes 50.000 suomalaista on palvellut yli 40 rauhanturva- ja kriisinhallintaoperaatiossa Lähi-idässä, Afrikassa, Aasiassa ja Balkanilla. Tällä hetkellä heistä elossa olevia on noin 40.000 ja noin 8.000 on poistunut keskuudestamme, erinäisistä syistä.

Vuonna 2013 silloinen puolustusministeri Carl Haglund aloitti "kansallisen kriisinhallintaveteraani-ohjelman", jonka seurauksena vuonna 2016 kriisinhallintatehtävissä palvelleet saivat Eduskunnan päätöksellä kriisinhallintaveteraani statuksen. Ohjelman tavoitteena oli ja on edelleen tehostaa kriisinhallintatehtävissä palvelevien ja palvelleiden tukitoimia kuten kriisinhallintaveteraanistatuksen tunnettuutta, tukea ja hoidon kehittämistä. Yksi merkittävimmistä kehitysaskelista on ollut STM:n valmisteleman lain tapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta kriisinhallintatehtävissä, joka on astunut voimaan vuonna 2017.

Osoituksena kriisinhallintaveteraanin statuksesta kaikki kriisinhallintaveteraanit saivat Puolustusministeriön organisoimana valtion myöntämän kriisinhallintaveteraanikortin, joka vahvistaa statuksen ko. henkilölle.

Suomi on ollut tähän asti noin 30 vuotta jäljessä muita pohjoismaita ja läntistä Eurooppaa siinä, miten rauhanturvaajia hoidetaan ja huomioidaan. On hienoa, että nyt Suomessakin huomioidaan ne naiset ja miehet, tytöt ja pojat, jotka ovat vapaaehtoisesti auttaneet hätää kärsiviä, sotaa käyviä, nälkää näkeviä ja muiden katastrofien keskellä olevia ihmisiä. Nämä suomalaiset ovat tehneet ja tekevät asioita paremman maailman puolesta.

Tänään, sodan riehuessa Euroopassa maanpuolustushengellä ja rauhanturvaajien tekemällä työllä on aikaisempaa korostuneempi merkitys. Rauha ei ole itsestäänselvyys ja rauha tarvitsee turvaajansa.

On huomioitavaa, että kriisinhallintaveteraanien arvostus ei ole pois sotaveteraanien arvostukselta eikä sitä saa sekoittaa sotaveteraanien tekemään työhön, joka teemana on rauhanturvaajille kunnia asia.

Me allekirjoittaneet valtuutetut edellytämme, että Pudasjärven kaupunki ryhtyy valmistelemaan kriisinhallintaveteraanien huomioimista siten, että liikunta- ja kulttuuripalveluissa kriisinhallintaveteraanikortti noteerataan samaan ALENNUSLUOKKAAN varusmies/opiskelijakortin kanssa. Lisäksi Pudasjärven kaupunki pyrkii ottamaan tämän huomioon omassa markkinoinnissa, jolloin pienellä alennuksella uimahallien ja muiden kulttuuri- ja liikuntapalveluiden sisäänpääsymaksujen suhteen voidaan saavuttaa suurempia kävijämääriä sekä vahvistaa Pudasjärven kaupungin profiilia maanpuolustusmyönteisenä paikkakuntana.

PUDASJÄRVELLÄ 10.11.2022

Marko Koivula	Erkkilä Heikki	Heikkilä Juha
Honkanen Erkki	Jurmu Juhani	Kellolampi Juho
Kuukasjärvi Tuula	Kälkäjä Mari	
Nieminen Ari-Pekka	Pankinaho Sirkka	Riekki Vesa
Paavola Urpo	Ronkainen Onerva	Seppänen Kauko
Soronen Paula	Tihinen Antti	Tolonen Henna
Veivo Sointu	Vengasaho Jouni	Väyrynen Mirka”

HYVINVOI 26.01.2023 § 3

Hyvinvointivaliokunnalle keskusteltavaksi valtuustoaloite koskien kriisinhallintaveteraanikorttia.

Kaupunginvaltuuston kokouksessa 10.11.2022 jätettiin 20 valtuutetun voimin aloite, jossa edellytetään kriisinhallintaveteraanikortin oikeuttavan hinnanalennuksiin Pudasjärven kaupungin liikunta- ja kulttuuripalveluissa. Kansallisia kriisinhallintaveteraaniohjelmia on Suomessa tehty vuodesta 2013 lähtien. Nykyisen, vuodet 2020 – 2023 kattavan ohjelman yhtenä tavoitteena on kriisinhallintaveteraanistatuksen kehittäminen, johon liittyy myös kriisinhallintaveteraanikorttiin liitettävien etuuksien kehittäminen. Aloitteella halutaan korostaa rauhanturvaajien tekemän tärkeän työn merkitystä, etenkin nyt kun sotatoimet koskettavat meitä lähemmin kuin pitkään aikaan.

Käytännössä Pudasjärven kaupungin liikunta- ja kulttuuripalveluissa kriisinhallintaveteraanikorttia esittämällä myönnettäisiin sama alennus kuin esim. työttömille ja eläkeläisille. Pudasjärvellä kyseisen kortin omaavia henkilöitä on korkeintaan muutamia kymmeniä. Hyvinvointipäällikkö Outi Nivakoski esitteli kulttuuri- ja liikuntapalveluiden hinnastoa. Todennäköisesti uuden alennusryhmän vaikutus tulovirtaan olisi kohtuullinen, olisi se sitten positiivinen tai negatiivinen. Aloitteen puolesta puhuvia seikkoja olisi mm. valtakunnallisen ohjelman linjausten noudattaminen myös Pudasjärvellä, arvokkaan rauhanturvaajatyön huomioiminen sekä kuntalaisten innostaminen liikunnan ja kulttuurin pariin.

Pohdittavia seikkoja ovat mm. se, että kriisinhallintaveteraanit eivät demografisesti ole yhtenäinen ryhmä tulotason ja elinolojen puolesta, jolloin he eivät kokonaisuudessaan ole muita kuntalaisia huonommassa asemassa. Pudasjärvellä on käynnissä talouden sopeutusohjelma 2021 – 2023, jonka puitteissa vuonna 2021 on korotettu kuntosali- ja vesijumppamaksuja. Uuden alennusluokan käyttöön ottaminen voisi houkuttaa muita ryhmiä hakemaan kyseistä oikeutta itselleen, jolloin pohdittavaksi tulee, mille ryhmille kyseinen oikeus voidaan myöntää.

Lopputulemana valiokunta suhtautuu valtuustoaloitteeseen myönteisesti.

- Valmistelija Hyvinvointipäällikkö Outi Nivakoski, puh. 040 560 9297.
- Alennusten myöntäminen kriisinhallintaveteraani-kortilla Pudasjärven kaupungin liikunta- ja kulttuuripalveluissa tuodaan kaupunginhallituksen päätettäväksi.
- Alennuksen myöntämisen vaikutuksia maksutuottojen kertymään on haastava arvioida. Vaikutus voi olla positiivinen, jos alennuksen myöntäminen innostaa henkilöitä käyttämään palveluita aiempaa enemmän. Negatiiviseksi vaikutus voi muodostua, jos palveluiden käyttömäärät eivät lisäänty, mutta palveluista maksetaan aiempaa vähemmän. Todennäköisesti vaikutus suuntaan tai toiseen kuitenkin olisi kohtuullinen, koska alennuksen piirissä olisi pieni joukko henkilöitä.
- Keskeisesti aloitetta puoltaa se, että aloitteen toteuttaminen tukisi Puolustusministeriön laatimaa kansallista kriisinhallintaveteraaniohjelmaa 2020 – 2023. Lisäksi aloitteen toteuttaminen tukisi kuntalaisten hyvinvointia.
- Aloitteen kannalta kielteisiä seikkoja ovat erityisesti Pudasjärven kaupungin talouden sopeuttamisohjelman 2021 – 2023 voimassaolo sekä mahdollinen uusien alennusoikeusesitysten esiin nousu tämän aloitteen läpimenon innoittamana.
- Kaupunginjohtajan esitys Kaupunginhallitus päättää, että alennusta ei oteta käyttöön. Perusteena on meneillään olevan talouden sopeutusohjelman toteuttaminen sekä uuden ohjelman valmistelu, joten mahdollisia pieniäkin lisämenoja on tässä tilanteessa syytä välttää.
- Kokous käsittely Christa van der Vegt esitti, että kaupunginhallitus päättää ottaa valtuustoaloitteessa esitetyn alennuksen käyttöön mahdollisimman pian. Perustelut liitteessä 6. Esitystä kannatti Ilona Ritola, Marko Koivula, Juhani Jurmu ja Vesa Rieki. Koska on tehty kannatettu vastaesitys, on äänestettävä. Äänestystapana on nimenhuutoäänestys, jossa jaa tarkoittaa kaupunginjohtajan esitystä ja ei van der Vegtin esitystä. Äänestyksessä annettiin 9 ääntä, joista 2 jaa- ääntä(Törmänen, Lantto) ja 7 ei-ääntä (muut).
- Päätös Päätökseksi tuli: Kaupunginhallitus päättää ottaa valtuustoaloitteessa esitetyn alennuksen käyttöön mahdollisimman pian.
- Anni-Inkeri Törmänen ja Marja Lantto jättivät asiaan eriävän mielipiteen.
- Asiaa esitteli hyvinvointipäällikkö Outi Nivakoski.